

เราทำ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “โรค”

กราบนมัสการหลวงพ่อย่างสูง ลูกขอความเมตตาครับ เนื่องจากเคยทราบมาว่า โรคภัยไข้เจ็บเกิดจาก

๑. โรคจากความชรา

๒. โรคจากอุปาทาน

๓. โรคจากกรรม

ซึ่งปัจจุบันลูกเป็นโรคติดเชื้อชนิดหนึ่งจากการตรวจเลือด ซึ่งต้องรับการรักษาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ต้องพบแพทย์ตลอด จะมีบางช่วงอาการกำเริบเป็นไข้ ทำให้ไม่สามารถ ภาวนาใดๆ ได้ (ปกติฝึกภาวนาบ่อยๆ) คำถามผมคือ

๑. แบบนี้ผมเป็นโรคกรรมใช่หรือไม่ครับ

๒. ถึงแม้เป็นโรคประจำตัวที่รักษาไม่หาย ลูกควรปฏิบัติฝึกใจอย่างไรเพื่อไม่ให้ เป็นทุกข์จนเกินไป และลดทอนผลกระทบที่ได้รับในปัจจุบันได้อย่างไรครับ ขอหลวงพ่ช่วยชี้แนะด้วย ครับ

ตอบ : ใช้นี้พูดถึงเรื่องความเป็นโรคๆ ความเป็นโรค ธรรมะนะ บาลีเราไม่ค่อยได้ แล้วบาลีเรา ไม่ค่อยไปยุ่งเกี่ยว ฉะนั้น เวลาเราเป็นคนไทย เกิดในประเทศไทย อ่านพระไตรปิฎกฉบับ ภาษาไทย พระไตรปิฎกเขาแปลไว้ให้แล้ว เราก็อ่านพระไตรปิฎกมาสองรอบ

ฉะนั้นว่า ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ คำว่า “เป็นลาภอันประเสริฐ” ประเสริฐเพราะอะไร ประเสริฐเพราะเราได้สร้างเวรสร้างกรรมไว้ดีงามๆ ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ

ถ้าเรามีโรค ฉะนั้น พอมีโรคขึ้นมา ในพระพุทธศาสนา เวลาไปทำบุญมีคนมาถามมาก “หลวงพ่ ทำบุญอย่างไรได้บุญมากที่สุดเลย บุญที่ดีที่สุดเลย”

บุญที่ดีที่สุดคือนั่งลงแล้วหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ จะทำบุญสิ่งใดมากน้อยขนาดไหนมันต้องจบลงด้วยการภาวนา

หลวงตาท่านพูดประจำเลย เชื่อกันไว้ น้ำเต็มเชื่อนเลย ถ้าไม่ได้ใช้สอยก็อยู่อย่างนั้นนะ เราทำบุญเราก็สะสมน้ำไว้เต็มเชื่อนเลย เราไม่เอาน้ำนั้นมาใช้ประโยชน์เลย น้ำก็อยู่ในเชื่อนนั้นนะ มันจะใช้ประโยชน์ได้ต่อเมื่อเราเอาน้ำนั้นมาใช้ประโยชน์

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจของเราถ้ามันดีงามขึ้นมา เราหัดภาวนาของเรา นี่คือการฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าปัญญามันดีงามขึ้นมามันจะรู้เท่าทันกิเลสของตน แล้วฆ่ากิเลสของตน แล้วเป็นประโยชน์กับใจของตน

นี่เขาถามว่า ทำบุญอะไรได้บุญมากที่สุด

เราบอกเลย ภูไม่เคยพูดเลยว่าทำบุญอะไรได้บุญมากที่สุด เพราะอะไร เพราะพระมันตอแหล แล้วเดี๋ยวมันก็ว่าบุญอย่างนั้นได้บุญที่สุดๆ แล้วบุญอะไรได้บุญที่สุด สุดท้ายแล้วจบลงที่สังฆทาน พอสังฆทาน ไปดูสิ สังฆทานต้องมีคำสังฆทานแปะไว้ข้างถึงสังฆทานเลย แล้วสังฆทานก็มาตั้งเรียงไว้เต็มเลย ตอนนี้มีพระเอามาถวายเรา ที่วัดเขาเยอะแยะไปหมดเลย เขาบอกว่าไม่รู้จะเอาไปไหน

เราบอก เอามาเลย เราแจกหมด มีเท่าไร แถวชายแดน พวกกะเหรี่ยง คนทุกซ์คนจน เราไปแจกหมด ของในวัดมีเท่าไรขนออกไปหมด

เอ็งแจกกันไม่เป็นหรือวะ เอ็งรับอย่างเดียวหรือ เอ็งไม่รู้จักโลกเลยหรือ แล้วนี่ยังแจกไม่
ธรรมดา ไปตามวัดสิ วิธีการทำบุญ ไอ้โฮ! แสวงหาทุกวิธีการ แล้วบอกว่าไอ้นี้ได้บุญมากที่สุด
ไอ้หนูได้บุญมากที่สุด

เราบอก ไม่หรอก

**เจตนาของคน จิตใจของคนที่ยิ่งใหญ่ทำบุญทิ้งแหว ทำบุญโดยไม่หวัง
ผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น นั่นคือบุญที่สูงที่สุด**

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเป็นโรคเวรโรคกรรมแล้วจะทำอะไร จะแก้กรรมอย่างไร

ถ้าแก้กรรมอย่างไร เวลาเขาเปรียบเทียบกับเขาวนด้วยปัญญาของผู้เฒ่าผู้แก่ใน
สังคมไทยเรา เวลาแปลจากพระไตรปิฎกมาไง พอแปลจากพระไตรปิฎกมา คนที่มีบุญมากที่สุด
พระสวัสด์ลามมากที่สุด ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ถ้ามีโรคภัยไข้เจ็บทำอย่างไร ถวายยา ถวายนุ่น ถวาย
นี้ ไอ้โน้นก็ถวายไป

เวลาเขาบอกเลยนะ โยมอยากได้รถเก๋งไหม ถ้าอยากได้รถเก๋ง ถวายรองเท้า ชื้อ
รองเท้ามาถวายพระ แล้วโยมจะได้รถนั่ง

เขาคิดเปรียบเทียบไงว่า เวลารองเท้าถวายพระ พระก็ได้ใส่รองเท้านั้นเพื่อประโยชน์ใช้
ใหม่ เราก็จะสะดวกในการเดินทาง เราก็คิดวิธีการเพื่อจะให้ตอบสนองความต้องการของเรา

แต่สำหรับเรานะ จริตนิสัยของคน เวิร์กรรมเราสร้างมาตั้งแต่อดีตชาติ ตั้งแต่ไม่รู้ว่ามีภพ
ชาติใด จะมาแก้ภพชาตินี้ เวลาภพชาตินี้เรามีความศรัทธาเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เรา
อยากจะทำคุณงามความดี เราอยากให้เราราบเรียบสงบดีไปหมดเลย

อย่างพูดเมื่อกี้นี้เรื่องหลวงปู่คำดี เวลาท่านรู้ว่าท่านติดแต่ท่านแก้ของท่านไม่ได้ ท่านก็
รู้ของท่าน ท่านให้หลวงตาพระมหาบัวไปแก้ให้ท่าน

นี่ก็เหมือนกันนะ เราไม่รู้หรือไม่ว่าเราติดข้องอะไรในใจเราบ้าง ในใจของเราเนี่ย เราภาวนา
กัน มันมีอะไรบ้างที่มันติดมันข้อง มันมีอะไรบ้างที่มันกีดมันขวาง มันมีอะไรบ้างที่มันคอย
ทำลายเรา

ถ้ามันไม่มีอะไรมากีดมาขวาง ไม่มีอะไรทำลายเรา เราควรจะภาวนาได้ดีกว่านี้ เราควร
จะภาวนาแล้วมันสงบระงับ เราควรภาวนาแล้วมีสติปัญญาที่แพรวพราว เราควรทำอย่างนั้น
ทำไมไม่มีวิธีแก้ล่ะ

วิธีแก้ วิธีแก้ก็ทางจงกรมไง นั่งสมาธิไง วิธีแก้มาจากไหนล่ะ

นี่พูดถึงว่าเวลาสิ่งที่ว่า ทำบุญอะไรได้มากที่สุด

ทำด้วยเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์

ของเรา เราคิดอย่างนั้น ทำด้วยเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์ของเรานั้นนะได้บุญสูงสุด

เราทำบุญ แล้วบอกทำบุญ เวลาคนทำบุญๆ ออกจากบ้านไป พระอรหันต์ในบ้านได้ดู
หรือยัง ไปทำบุญมาทั่วเลย แสวงหาพระอรหันต์ไปหมดเลย แล้วแม่ของตัว พ่อแม่ตัวพระ
อรหันต์ในบ้านแท้ๆ เลย พระอรหันต์ไม่หลอกด้วย พระอรหันต์จริง ๆ เลย เพราะให้ชีวิตเรามา

พระอรหันต์ในบ้านนี้พระอรหันต์ของจริงเลย แล้วไปหาข้างนอก พระอรหันต์จริงไม่จริง
ยังไมรู้อะไร เพราะอะไร เพราะเราไม่มีวุฒิภาวะ ไม่มีภูมิปัญญาที่จะไปจับพระอรหันต์ได้หรือ
ไม่ได้ เราไม่มีความรู้เท่าทันเขาหรอก ยิ่งพูดหวานๆ พูดแฉะๆ ั้โฮ! น่าศรัทธา

พระอรหันต์นอกบ้านเรายังไม่รู้เรื่องเลย แต่พระอรหันต์ในบ้านนี่ของชั่วๆ เลย เพราะ
ให้ชีวิตเรามา

นี่ทำบุญอย่างไรประเสริฐที่สุด

นี่พูดถึงเรื่องเวรเรื่องกรรม ที่นี้เรื่องเวรเรื่องกรรม เขาบอก โรค ฟังมา ขอความเมตตา
จากหลวงพ่

โรคชราคร่ำคร่ามันเป็นโรคแบบว่าเป็นไปโดยสัจจะโดยข้อเท็จจริง

อุปาทาน คนไม่เป็นคิดจนเป็น เวลาอุปาทาน ความเครียดต่างๆ คนที่เป็นโรคก็เป็นโรค

โรคกรรม โรคกรรมมันมีทับซ้อนเข้ามา ทับซ้อนเข้ามามันเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม ถ้าเรื่องเวรเรื่องกรรม เวลาจะแก้กรรมๆ เราก็ทำบุญกุศลของเราอุทิศส่วนกุศลไป แล้วก็ไปโรงพยาบาลไปเช็กไปตรวจไปรักษา ถ้ารักษาได้

ทีนี้เขาบอกว่า ตอนนี้เขาเป็นโรคติดเชื้

โรคติดเชื้ณะ คนที่เป็นโรค จะเป็นโรคสิ่งใดก็แล้วแต่ คนเราในร่างกายมันมีเชื้อโรคอยู่แล้ว แล้วเชื้อโรคอยู่แล้วนะ เวลาเรื่องนี้เวลาเราอยู่ทางภาคอีสาน คติเตือนใจ หลวงปู่ฝั้น

หลวงปู่ฝั้นท่านมีโรคประจำตัวของท่าน โรคถ่ายท้อง ท้องเสียประจำ เวลาท้องเสียท่านอุจจาระไปนะ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยท่านจะเอาผ้าอาบปูข้างทาง นอนพักจนกว่าจะหายแล้วถึงจะเดินทางต่อไป

หลวงตาท่านเล่าให้ฟัง เวลาท่านไปที่หนองผือ จะไปอุปัฏฐากหลวงปู่มนไม่ทันเขาๆ เสียใจว่าท่านไม่ทันพรรคพวก สุดท้ายเวลาท่านนั่งสมาธิของท่าน ใช้ธรรมโอสถพิจารณาของท่านนะ เวลาจิตมันลง

ไปดูสิ อยู่ที่พิพิธภัณฑ์หลวงปู่ฝั้น เวลาจิตท่านลงแล้ว โรคภัยไข้เจ็บคือเวรกรรม ท่านบอกเหมือนมีดวงตัวหนึ่งหลุดออกไปจากร่างท่านไป วิ่งออกไปจากร่างท่าน ตั้งแต่นั้นมาโรคภัยไข้เจ็บหายเลย ธรรมโอสถอย่างนี้มี

หลวงตา ครูบาอาจารย์เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยท่านใช้สมาธิ ใช้ศีล สมาธิ ปัญญาในใจของท่านรักษา สิ่งที่ใช้ศีล สมาธิ ปัญญารักษา นี่โรคกรรมหรือไม่โรคกรรม โรคประจำตัวเลยละหาย

แล้วเวลาหลวงตาท่านพูดนะ ญาติโยมหรือใครที่จะทำสิ่งนี้ได้ต้องจิตใจที่เข้มแข็ง ต้องมีสติที่มั่นคง แล้วมีจิตใจที่กล้าหาญ เพราะอะไร เพราะถ้าไม่มีจิตใจที่กล้าหาญ ไม่กล้ากระทำแล้ว เวลาทำไปแล้วนะ เวลามันทำแล้วมันไม่ประสบความสำเร็จไง พอทำไปแล้วโรคภัยไข้เจ็บ

มันจะลุลกลามมาก สุดท้ายแล้วพอแพ้ พ่ายแพ้แล้วก็ไปหาหมอ ให้หมอมันด่าเอา เวลาพอรักษาได้ละไม่มา เวลามาชั้นมากก็โรคเรื้อรังแล้ว

ส่วนใหญ่แล้วถ้าจิตใจไม่เข้มแข็ง ไปหาหมอซะ แล้วส่วนใหญ่ไปหาหมอ แต่ถ้ามันจะธรรมโศกนี้ทำได้ มีครูบาอาจารย์มากที่ทำอย่างนั้น

ของเรานะ ตอนอยู่บ้านตาดเราเป็นนิว เราไม่รู้ ปวดท้องมาก สุดท้ายแล้วนะ จนพระบอกไปโรงพยาบาลใหม่ บอกไม่ เวลาภาวนาไป แล้วเวลาบัสสวาระเอากระโถนรองไว้ มันหลุดออกมาเป็นหินปูน เป้ง! เลยละ นิวเราทนจนมันออก

มาอยู่ที่โพธาราม เวลาโดนงูสามเหลี่ยมกัด งูเวลากัด ใ้โฮ! เท่านั้นเขาตัดขาทิ้งเลย เรา ก็พุทโธๆ พุทโธมันรักษาได้ ทำยังเป็นปกติอยู่

อยู่กับพระยกต้นมะพร้าว ตัดต้นมะพร้าวจะไปกันไว้ตามรั้วไม่ให้หมามันลอดเข้าออก ต้นมะพร้าวสดๆ นี่ตัด พระมันแก้ง มันยกขึ้นให้น้ำหนักทั้งมาที่เรา พอทิ้งมาที่เรา ใ้โฮ! กระตุกหลังมันเคลื่อน กร๊อบ! ใ้โฮ! มันปวดมาก เราโยนทิ้งเลย โยนทิ้งแล้วนั่งภาวนา พอพุทโธๆ สู้กับมัน

จะบอกว่า เวลาเป็นพระหนุ่มๆ มันทำได้ ตอนนี่แก่แล้ว ตอนนี่หมอไพศาลมานวดทุก ๑๕ วัน ตอนนี่ให้หมอเขาดูแล

แต่ตอนที่เป้นหนุ่มๆ เห็นไหม หลวงตาท่านพูดมันเข้ากันหมด หลวงตาท่านบอกเลย ต้องจิตใจเข้มแข็งกล้าหาญมันถึงธรรมโศกถึงทำได้

ใ้พวกดีแต่ปาก ดีแต่ปากไม่ต้องมาทำ เพราะดีแต่ปากมันสักแต่ว่าจะทำแล้วทำไม่ได้ พอทำไม่ได้แล้วโรคมันก็จะลุลกลามไป พอลุลกลามไป “ธรรมะไม่จริง สัจธรรมไม่มีอยู่จริง ถ้ามีอยู่จริงเราต้องหายแล้ว”

มึงนะไม่จริง ถ้ามึงจริงมันหายหมดละ ถ้าคนที่มีอำนาจ

นี่พูดถึงว่าโรคเวรโรคกรรมนะ

เราจะบอกก่อนว่า ธรรมโศกมันมีอยู่จริง

แต่ถ้าของเรา จิตใจของเรา เราเป็นคนแบบว่าปานกลาง ไม่เข้มแข็งนัก เราไปหาหมอเถอะ ไปหาหมอก่อน เพราะการรักษา กระบวนการสุขภาพเขาตั้งมาทำไม เขาตั้งมารักษาคนไข้ แล้วเราเจ็บไข้ได้ป่วยเราก็ไปสิ ไปรักษาตามหน้าที่ของเรา

แต่เรามีหน้าที่รักษาใจของเราใช่ไหม เรามีสติปัญญาใช่ไหม เวลาไปโรงพยาบาล โอ้โฮ! ธรรมะมันแสดงเทศน์มหาศาลเลย คนนั้นก็หิวถุ้งน้ำเกลือ ไ้คนนี้ก็อยู่ในรถเข็น

เราเห็น เราคิดสิ ไ้คนที่มันเจ็บไข้ได้ป่วยเขาคิดอย่างไร แล้วเราคิดอย่างไร พอมันเห็น แล้วมันกระจายไปนะ มันไม่ใช่ความคิดความทุกข์ความยากมันถ่มมาที่เราคนเดียวไง เวลาเราคิด เราคิดเอาแต่ตัวเอง ภูนี้ต้องหาย คนอื่นตายหมดเลย เหลือกูรอดคนเดียว เวลาความคิดมันคิดเห็นแก่ตัวทั้งสิ้น

นี่พูดถึงว่า เวลาที่เขาเป็นโรคติดเชื้อ มันตรวจเลือดแล้วทำอย่างไร

เราก็รักษาตามอาการ รักษาตามอาการด้วยจิตใจที่เข้มแข็งนะ ไปรักษาแล้วหมอเขาจะทิ้งเลย หมอนะ เวลาเห็นคนไข้ที่เข้มแข็ง โอ้โฮ! ไข้ได้ แล้วรักษาง่าย รักษาช่วยให้ความร่วมมือที่ดี เขาให้ยาตามอาการแล้วหาย

ส่วนใหญ่แล้วคนไข้ที่รักษาไม่หายคือจิตใจเขาอ่อนแอ ยามันให้ผลแล้ว แต่จิตใจของเขา เขาไม่ให้ความร่วมมือ นี่ไง ถ้าเราเข้มแข็ง เราไปรักษานะ หมอเขาเห็นแล้วเขาจะชอบใจเลย แล้วคนอย่างนี้มันอยู่ที่อำนาจวาสนาบารมีทั้งสิ้น

นี่พูดถึงว่าคำถามไ้ คำถามว่า เป็นโรคติดเชื้อ แล้วปกติภาวนาอยู่ ตอนนีภาวนาไม่ค่อยได้ คำถามบอกว่า ๑. นี่เป็นโรคกรรมหรือไม่

โรคนะ โรคชราคร่ำคร่าเป็นโรคโดยวิทยาศาสตร์ เป็นโรคโดยโรค ถ้าอุปาทานมันก็เป็นแบบว่าจิตใจเราโลเล แล้วถ้าโรคกรรมๆ คนเรามันมีเวรมีกรรมทั้งสิ้น แต่กรรมดีเราก็มียไ้

เรากรรมดีๆ ใจ दुष्ट เวลาโรงพยาบาลเขาบริจาคเครื่องมือแพทย์ เราก็ได้บริจาค ที่ไหน เขามีการส่งเสริมมีการช่วยเหลือคนทุกข์คนจน มีจิตอาสา เราก็ทำ เราไม่มีกรรมดีบ้างเลยหรือ

กรรมดีเราก็มีไง กรรมดีเรามี กรรมดีก็ต้องส่งเสริมสิ่งที่ดีงามกับเราสิ แต่สิ่งที่โรคมันจะเกิดขึ้นมันเป็นเรื่องธรรมดา ร่างกายนี้เป็นรังของโรค คนเกิดมาต้องมีโรคภัยไข้เจ็บเป็นเรื่องธรรมดา โรคหิว โรคหิวหากินทุกวัน นี่โรคประจำตัว ฉะนั้น ไม่ไปตื่นเต้นกับมันไป

เราจะบอกว่า ถึงจะเป็นโรคสิ่งใดเราอย่าผลักรให้เป็นโรคเวรโรคกรรม เราเคยไปทำอะไรได้ไว้ ถ้าคิดแต่เรื่องอย่างนั้นะ มันจะไปหาพ่อครูแม่ครูแล้ว แก่กรรม มีเท่าไรควักมา

เฮ้ย! มึงเจ็บไข้ได้ป่วยนะ กูไม่ได้มาจ้างให้มันหายๆ ต้องเอาเงินไปจ้างเขาอีกนะ จะรักษาต้องเอาเงินไปจ่ายคนอื่นอีก

ไม่ต้อง พระพุทธเจ้าไม่เคยสอนอย่างนั้นเลย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สัจธรรม สัจจะความจริง สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายทั้งปวงต้องดับเป็นธรรมดา

สิ่งใดที่มันเกิดขึ้นมากับเรา เราก็ดูแลรักษาของเราไป ถ้าดูแลรักษาจนสุดความสามารถแล้ว มันก็ผลักรให้ไปถึงเรื่องสัจจะความจริงนั้นนะ ไม่ต้องไปวิตกกังวลใดๆ ทั้งสิ้น จิตใจเข้มแข็ง แล้วจิตใจมีหน้าที่การงานก็ทำต่อเนื่องกันไป แล้วเราก็กลับมาดูแลรักษามันตามแต่อาการนั้น ถ้าตามอาการนั้น ดูจิตใจที่เข้มแข็งขึ้นมามันก็หายไปพร้อมๆ กันนะ

แล้วหายไปพร้อมๆ กันนะ เวลาจิตใจที่มีปัญญาขึ้นมา โรคหายด้วย กิเลสหายไปด้วยนะ โรคหายด้วย กิเลสคือความวิตกกังวล ความวิตกกังวล ความเดือดร้อนต่างๆ มันจะเบาบางไปด้วย

นี่พูดถึงเรื่องโรค โรคเวรโรคกรรม ถ้าเป็นโรคเวรโรคกรรม โรคชราคร่ำคร่าโดยธรรมชาติของมัน ถ้าเราไม่มีอุปาทานไปยึดมันมัน ปล่อยมันเป็นความจริงของมัน มันเกิดได้ก็ต้องหายได้

อย่างหลวงปู่ฉันว่า เวลาท่านเป็นโรคเสียดท้องไง เวลามันจะเป็น มันเป็นมาจากไหน เวลามันหาย มันหายไปไหน ถ้ามันเกิดได้มันก็ต้องหายได้ ท่านไม่สนใจเลย เกิดก็เกิดไป ปวดก็พุทโธ วิดกกังวลก็พุทโธ ใช้ปัญญา จบ มึงหลอกกูไม่ได้ มึงหลอกกูไม่ได้ กูไม่สน นี่จบเลย

นี่พูดถึงเรื่องโลก ปล่อยมัน อย่าไปวิตกกังวลกับมัน แล้วเราทำของเราได้ มีธรรมโอสธ ธรรมะเป็นที่พึ่ง “เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด อย่ามีอย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย”

สัจธรรมมันเกิดแล้ว ความเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมามันเตือนแล้ว พอเตือนขึ้นมาพิจารณา แล้ว พอพิจารณาไปแล้ว ธรรมโอสธ ถ้ามันหายมันว่างหมดเลยนะ

เวลาเราพิจารณาของเรา เวลามันลง โอ้โฮ! โลกนี้เปิดหมดเลย อาการต่างๆ หายเกลี้ยง จบ แต่ตอนนี้ไปหาหมอ แก่แล้ว ทำอะไรไม่ได้แล้ว จบแล้ว

เวลาร่างกายมันแข็งแรง จิตใจมันเข้มแข็ง ทำอะไรก็ได้ แต่เวลามันชราคร่ำคร่าแล้ว กำลังเราไม่พอ ทำสิ่งใดไม่ได้

นี่พูดถึงว่าเรื่องโรค ขอความเมตตาจากหลวงพ่อนะ จบ

ถาม : เรื่อง “กำลังใจ”

หลวงพ่ : อันนี้ไม่ได้ถาม อันนี้เขายกหาง

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่ หนูติดตามฟังธรรมะของหลวงพ่มา ๕-๖ ปีแล้ว ตั้งแต่อายุ ๒๐ กว่าๆ จนตอนนี้ ๓๐ นิดๆ หนูชอบสุดๆ เลยค่ะ หนูก็หัดภาวนาไปด้วยตามความสามารถของตัวเอง หนูไม่แต่งงาน หวังว่าสักวันหนูจะได้บวชและพ้นทุกข์แบบหลวงพ่

หลวงพ่ : นั่นแน่ ไม่กลัวหลวงพ่หลอกหรือ

ถาม : วันนี้ไม่มีคำถามค่ะ อยากส่งมาให้กำลังใจเฉยๆ หนูชอบฟังมากๆ เลย เป็นประโยชน์ และได้แง่คิดต่างๆ เยอะมาก

บางเรื่องที่ทางโลกเขามองว่ารุนแรง พอฟังแง่มุขของหลวงพ่ มันกลายเป็นเรื่องเล็กน้อยไป และเกิดความรู้เกี่ยวกับการภาวนาที่มีรายละเอียดมาก

ต้องขอบคุณทุกๆ คนที่ส่งคำถามเข้ามาเป็นเหตุให้หลวงพ่อดำพูดด้วย ความทุกข์ในใจของหนูคลายไปหลายอย่างจากคำสอนของหลวงพ่อดำ กราบขอบพระคุณที่หลวงพ่อดำยอมเสียสละร่างกายแรงใจเพื่อพวกเราค่ะ หนูจะพยายามภาวนาต่อไปไม่ให้หลวงพ่อดำต้องเหนื่อยสอนฟรีๆ ค่ะ

ตอบ : เห็นไหม คำพูดอย่างนี้มันก็เหมือนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เวลาท่านบอกนะ ผู้ที่อยู่ไกลเราแสนไกล แต่ปฏิบัติตามเราเหมือนอยู่ใกล้ชิดเรา ผู้ที่จับชายจีวรไว้ อยู่ติดกันเลย แต่มันไม่ฟัง มันไม่สนมึงด้วย อยู่ติดเราเลย เหมือนอยู่ห่างห้าร้อยโยชน์

ผู้ที่อยู่ไกลแสนไกลเลย เขาบอกไม่เคยเห็นหน้าเลย ฟังมา ๕-๖ ปี ขอขอบคุณคนที่เขียนมาถามด้วย ได้เกรดความรู้ไป

นี่ไม่เคยเห็นหน้ากัน ไม่รู้จักกัน ไม่เคยพบกัน แต่เขาได้ประโยชน์ เขาได้ประโยชน์จากการฟังธรรม ได้แง่คิด ได้มุมมอง ได้สิ่งในการชี้นำชีวิตของเขา มันก็เป็นประโยชน์กับเขา นี่เป็นประโยชน์กับเขา นี่หน้าที่ของพระไง หน้าที่ของเรา เราได้ทำแล้ว

เวลาหลวงตาท่านพูดไป เวลาเทศนาว่าการ เราได้ทำแล้ว หน้าที่ของพวกเธอ หน้าที่ของผู้ฟัง ผู้ฟังเอาไปขบมันได้ประโยชน์หรือไม่ หน้าที่ของผู้ฟังได้เอาไปประพฤติทำให้มันเป็นจริงขึ้นมาหรือไม่ ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์กับคนคนนั้นไง

นี่ก็เหมือนกัน เขาบอก ให้กำลังใจค่ะ

โอ้โฮ! กำลังขาดกำลังใจอยู่พอดีเลย กำลังไม่มีกำลังใจเลย

สิ่งนี้มันไม่มีคำถาม นี่เป็นคำชมเชย คำชมเชยเอามาอ่านย้าให้คนทำงานได้บอกว่า เออ! พวกเอ็งไม่เหนื่อยฟรี นั่งหน้าดำคร่ำเครียด เอ็งไม่เหนื่อยฟรีไง นี่มีคนได้ประโยชน์ เห็นไหม ทำงานแล้วมันได้ประโยชน์ ฉะนั้น เวลาเขาชมมา เขาชมมายกหาง จบ

ทีนี้คำถามต่อไปคำถามสด

ถาม : จากการลองไปสถานภาวนาที่อื่นๆ ผู้หญิงจะต้องช่วยกันทำครัวแทบทั้งวันและพูดคุยกันมากๆ สถานที่แบบนั้นจะทำให้เราทำสมาธิได้ดีจริงไหมคะ เพราะหลายๆ คนบอกว่าที่ไหนๆ ก็บรรลุธรรมได้ทั้งนั้น

ตอบ : นี่เวลาพูดมันพูดเพราะว่าไม่มีทางออกหรือพูดเพราะว่าเคยชินกับสิ่งนั้น

เวลาหลวงตานะ เวลาหลวงตาท่านให้ลูกศิษย์ลูกหาไปสร้างวัดส่วนใหญแล้วท่านจะไม่ให้มีครัว ท่านบอกครัวไม่ให้มีๆ เพราะสิ่งที่ครัวไม่ให้มีๆ ครัวนี้แหละเป็นจุดที่ทำให้เกิดการกดขี่ข่มขู่กัน เกิดการขัดแย้งกันเรื่องครัว

ฉะนั้น เวลาเรื่องครัวๆ นะ แต่ทางวัดโดยทั่วไปเขาก็ให้ทำครัว ถ้าเป็นครูบาอาจารย์อย่างเช่นหลวงปู่สี ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เราเข้าใจว่า ท่านเห็นว่าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันยังไม่มีกำลังพอที่มันจะปฏิบัติของมันได้ถึงการที่ว่ามีคุณธรรมในใจสูงๆ ขึ้นไป ท่านถึงให้ทำอยู่อย่างนั้น ให้เป็นการสร้างอำนาจวาสนาบารมี

แต่เวลาไปวัดแล้วไปทำครัวๆ เราเป็นคนวินิจฉัยเอง เวลาคนที่จะมาทำครัว เราบอกว่าไม่จำเป็น เราเป็นคนหาแม่ครัว หาคนมาทำครัว ทำครัวมันก็เป็นภาระ เป็นเรื่องของวัด

แต่เวลาคนที่เขามาปฏิบัติ ชีวิตของเขามีคุณค่า ถ้าชีวิตของเขามีคุณค่า เขาจะมาทำครัวอยู่ที่นี่มันเสียเวลา ถ้าเขามาแล้วให้เขาภาวนาเลย

แต่ส่วนใหญ่แล้วภาวนา ไม่ว่าโยมหรือภิกษุ แม้แต่พระ เวลาพระมาอยู่กับเรานะ พระที่เคยคลุกคลีมา มาอยู่กับเรา บอก อ้าว! มาอยู่กับท่านอาจารย์สงบบนี้สุดยอดเลย ดีทุกอย่างเลย เสียอย่างเดียวเท่านั้นนะ เวลามันเหลือมากเกินไป

โอ้โฮ! เราฟังแล้วมันคอตกละเลยนะ เพราะอะไร เพราะเวลา ภูเป็นคนพยายามจะปกป้องไว้ให้พวกเณรมีเวลาภาวนานะ

เพราะในพระไตรปิฎก ทางของฆราวาสเป็นทางคับแคบ คับแคบเพราะทำมาหากินกว่าจะได้ภาวนากลางคืนได้ก็ชั่วโง่ ทางของสมณะเป็นทางที่กว้างขวาง กว้างขวาง ๒๔

ชั่วโมงไง แล้ว ๒๔ ชั่วโมงของเรา เรามีแต่ข้อวัตร แล้ว ๒๔ ชั่วโมงภาวนาจริงๆ นะ เราใช้เวลา ๒๔ ชั่วโมงเลย ถ้าคนทำได้ ทำได้ทั้งคืนเลย

เพราะเวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ๒๔ ชั่วโมง เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาตลอด เพราะอดอาหาร อดนอน ๒๔ ชั่วโมงเราภาวนาทั้งวันทั้งคืนเลย แล้วอดอาหารด้วย อยู่ที่บ้าน ตาด หลวงตาท่านเดินมาตรวจประจำ หลวงตาท่านเห็นว่าคนไหนมีแววไม่มีแวว

นี่ไง เราทำของเราอยู่อย่างนั้นนะ เราป้องกัน

หลวงตา หลวงปู่มั่น ในวัดนะ ห้ามเสียงปอกแป๊ก ห้ามเสียงทำกิจกรรมใดๆ ทั้งสิ้น เว้นไว้แต่ทำข้อวัตร เวลาทำข้อวัตรคือฉันน้ำร้อนแล้ว บ่ายโมง ถ้าเราอยู่ในกระต๊อบห้องหอของเรา มีอะไรที่ชำรุดเสียหาย เราจะซ่อมแซม เราจะได้ตอนบ่ายหนึ่งโมงตั้งแต่ฉันน้ำร้อน

เพราะฉันน้ำร้อน พระทั้งหมดออกไปฉันน้ำร้อนด้วยกัน เวลานั้นเป็นเวลาที่เราจะซ่อมแซมบำรุงของที่อยู่อาศัยในวัด แล้วนอกจากนั้นไปห้ามแก๊กเลย แก๊กไม่ได้ แก๊ก มัน สะเทือนคนอื่น

เราเคยอยู่สังคมอย่างนั้นมา ฉะนั้น เวลาไปที่นี้ปั๊บ เราถึงทำของเราไง ฉะนั้น เวลาเขา มาที่นี่เขาแปลกใจนะ

ทุกคนเขาต้องทำครัว

ไ้การทำครัว เราไม่ไปขัดแย้งกับใคร เพราะมันเป็นเรื่องของสังคม กรรณฐานทุกอย่าง เขากันอย่างนั้น เขาทำอย่างนั้นเพราะอะไร

เพราะเราก็อยุมา อยู่ป่ามา เราอยู่มานะ เข้าขึ้นมาถ้าเณรไม่ออกไปหาหน่อไม้ เข้าวัน นั้นจะมีข้าวเหนียวเปล่าๆ ถ้าได้ก็ได้หน่อไม้ หมดหน้าหน่อไม้ก็กินถึงหน่อไม้ ไม่อย่างนั้นก็กินไผ่ เขากันอย่างนั้น

ฉะนั้น เวลาพระไปอยู่แล้ว พวกในครัวต้องปลูกกล้วย ต้องทำสวนครัว มันเหมือนกับ
ตอนนี้เศรษฐกิจพอเพียงต้องหาอยู่หากินเอง สมัยเราหาอยู่หากินเองหมด แต่ตอนนี้แบบว่า
สังคมมันเจริญขึ้น วัดมันเจริญขึ้น พอมีแม่ครัวมาก็เอาแม่ครัวไป

ที่นี้แม่ครัว ให้อธิบายเรื่องที่ว่าทุกวัดที่ต้องทำครัวนี้มันเป็นวัฒนธรรมของพระ ของวัดทางภาค
อีสาน เป็นวัฒนธรรมเลย

ฉะนั้น เวลาของเรา เราเห็นแล้วว่า อย่างเช่นปีหนึ่งโยมจะมีวันหยุดกี่วัน แล้วพอมี
วันหยุดมาวัดแล้ว อยู่บ้านก็ทำงาน มาวัดก็มาทำครัว แล้วบอกไปวัดแล้วมันจะได้ประโยชน์
อะไร

เพราะเราเน้นเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา เน้นเรื่องการปฏิบัติ เน้นเรื่องการค้นคว้าค้นหา
แบบนักวิทยาศาสตร์เลย ฉะนั้น ในสิกขาของโยมเหมือนห้องแล็บเลย ห้องแล็บที่เอาตัวเข้ามาแล้ว
ค้นคว้าหาใจของตน เป็นห้องแล็บเลย ๒๔ ชั่วโมง

เว้นไว้แต่คนมาแล้วคุ้นชินไปแล้วไปนั่งคุยกันที่ครัวที่ฉันกาแฟ นั่นเป็นสิทธิของเขา แต่
ถ้าคนที่เขาชวนขวายเป็นของเขา เขาพยายามทำของเขา

อันนี้เป็นความเห็นของเรา เป็นการกระทำของเราที่ว่าเราไม่ให้ทำ แล้วไม่ให้ทำ
ธรรมดานะ สิ่งไว้เลย ห้ามเข้าครัวด้วย ถ้าใครเข้าครัว ไล่ออก แต่มาฉันกาแฟได้ ฉันน้ำร้อนได้
เพราะไม่ให้เข้ามา เพราะนี่ไง ที่บอกว่า ที่อื่นเขาทำครัวกันแล้วคุยกันทั้งวัน

พอมาทำครัวแล้วมันมีปัญหาทั้งสิ้น มีปัญหาร้อยแปด ถ้ามีปัญหาไปร้อยแปดแล้ว
หลายๆ เรื่อง ที่นี้ไม่ให้มี ไม่ให้มีธรรมดานะ เรื่องผักหญ้าก็ไม่ให้เอาเข้ามา มีคนเอาเข้ามานี้ไม่
รับ

ถ้ามีคนเอาเข้ามา เราจะต้องไปตั้งหน่วยอีกหน่วยหนึ่งขึ้นมา ต้องมีพระเข้าเวรคอยรับ
บริจาคผักบุ้ง ถั่วฝักยาว เราไม่ให้มี แล้วพอไม่ให้มีขึ้นมา เราหาเองหมดเลย

เพราะว่าอะไรก็ได้ โลกมันเจริญขึ้นมา เราหาสิ่งนี้ได้ แต่เวลา เวลาที่จะปฏิบัตินี้หายาก แล้วเวลาที่ปฏิบัติขึ้นมา เราเป็นคนจัดการเอง เราเป็นคนควบคุมเอง ให้เวลาในการปฏิบัติ

แต่ที่นี้พอมาพูดบอกว่า ไม่ใช่ว่าแต่โยม แม้แต่พระมาอยู่กับเรา “โอ้ย! อยู่กับท่านสงบดี มากเลย เสียอย่างเดียว เวลามันเหลือมากเกินไป”

คำพูดคำนี้แสดงว่า อืม! คือคนไม่เคยภาวนาหรือภาวนาไม่เป็น ไม่เห็นคุณค่า

เวลาหลงตา หลงงมงาย แก่งไม่ได้เลยนะ แก่งบ๊ีบ มันสะเทือน มันสะเทือนนะ จิตของคนที่มีมันจะลงแล้วมันโดนกระตุกออก โอ้ย! มันเจ็บแค้นนะ แต่คนอื่นไม่รู้ คนไม่เคยภาวนาไม่รู้ สังคมไม่ภาวนาไม่รู้เรื่อง มีแต่หงั้นหงาย เสียดสีกัน ไม่มีประโยชน์อะไรทั้งสิ้น

แต่ถ้าหนังสือบางๆ เขาไม่ต้องเสียดสีหรอก แค่นึกชั่วดีมันก็ไม่เอาแล้ว เราสำนึกเลยว่า นั่นไม่ถูกต้อง สำนึกว่าไม่ดงาม เราไม่ทำเด็ดขาด นี่เป็นสามัญสำนึกของเรา แล้วเรารักษาใจของเราขึ้นมา

ไอ้ที่พูดถึงว่าไอ้ที่ทำครวๆ นะ มันแยกไม่ได้ อย่างเช่นถ้าสหายเมื่อก่อนก็ทำครวๆ สุดท้ายแล้วไล่ออกหมดเลย แล้วเข้ามา จากเมื่อก่อนอยู่กันได้ตามอิสระ สุดท้ายแล้ว ๗ วัน ๗ วันต้องให้ออก บ้านตาดก็ ๗ วันให้ออก

เราไม่อยากจะย้อนกลับไปยุคที่บ้านตาดสร้างใหม่ๆ นะ แม่ชีแก้วก็มาอยู่ด้วยกันนั่นแหละ แล้วในครัวมันกระทบกระทั่งเพื่อนกัน เรื่องผู้หญิง

เราดูองค์มาที่ถ้ำขาม พวกแม่ชีเวลาฉันข่าว ตบตีกันอะไรกันร้อยแปด ของเราถึงไม่ให้มีคำว่า “ไม่ให้มีของเรา” คือว่า โทษนะ ไม่มีใครมีบุญคุณเหนือกว่าวัดนี้ วัดนี้เป็นผู้ให้อย่างเดียว ไม่มีใครยิ่งใหญ่ไปกว่าวัดนี้ จะก้าวล่วงกติกาวัดนี้ไม่ได้ ถ้าใครก้าวล่วงกติกาวัดนี้...ไล่ออก

อยากให้ผลของการปฏิบัติไง ไม่ให้มีใครมีบุญคุณเหนือกว่าวัดนี้ วัดนี้คือข้อวัตร วัตรนี้คือกติกา แล้วกติกานี้ก็ควบคุมให้ผู้ที่ปฏิบัติ

แล้วที่ปฏิบัติแล้วที่นั่นอยู่ที่เวรกรรมแล้ว อยู่ที่เวรกรรมมันบีบคั้นหัวใจแล้ว ใครทุกข์มากทุกข์น้อย ถ้าใครกิเลสมากก็ทุกข์มาก ใครกิเลสน้อยก็ทุกข์น้อย แล้วใครภาวนาไม่ได้เลย โอ้ย! มันเดือดร้อน ไม่เอาแล้วค่ะ เฮงา

มีผู้ที่เจตนาตั้งใจจะปฏิบัติที่นี่เยอะมาก ลาออกจากพยาบาล จากออสเตรเลียมาอยู่ที่นี้ อยู่เกือบปี เสร็จแล้วไปหมด เพราะอะไร เพราะมันไม่มีเพื่อนคุย

ไม่มีเพื่อนคุย ไม่มีคนเลย อยู่กับต้นกอไผ่ เข้าก็กอไผ่ กลางวันก็กอไผ่ เย็นก็กอไผ่ โอ้ย! มันจะอยู่กันอย่างไร สุดท้ายไปหมด แต่ถ้าคนภาวนาดีนะ เขาหาที่อย่างนี้ เขาหาที่อย่างนี้ นี่ ความเห็นเรานะ

เพราะหลายๆ คนบอกว่าที่ไหนก็บรรลุธรรมได้

ไม่ใช่ที่ที่ไหนก็บรรลุธรรมได้ บรรลุธรรมที่หัวใจต่างหาก หัวใจมันอยู่กับเรา อยู่ทุกที่ หัวใจต่างหากเป็นผู้บรรลุธรรม สถานที่เราไปอาศัย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรลุธรรมที่โคนต้นโพธิ์ ใครสำเร็จที่ไหนมันฝังใจ ทั้งนั้นนะ เหมือนคนจบจากสถาบันใด คนจบจากสถาบันใดมันก็ผูกพันกับสถาบันนั้น ใครภาวนาได้ผลที่ใดมันก็ผูกพันกับสถานที่นั้น มันผูกพัน แต่จริงๆ แล้วมันสำเร็จที่ไหน มันสำเร็จที่หัวใจต่างหาก

จะบอกว่าที่ไหนก็บรรลุธรรมได้

ก็ใช่ ที่ไหนก็บรรลุธรรมได้ แล้วบรรลุหรือเปล่าละ บรรลุธรรมหรือธรรมบรรลุ มันไม่มีหรอก คลุกคลีอย่างนั้นเอาอะไรมาบรรลุ

ที่นี้จริงๆ นะ ที่เราเปิดฝั่่งนั้นนะ เราเที่ยวมาเราเห็นมาเยอะ เราเห็นนะ มันแปลก เราเห็นแล้วเราสงสัย เพราะว่าเป็นพระเป็นว้ยรุ่น เราจะมีกรถกกันประจำ ผู้ชายมีโอกาสดับบวช ผู้หญิงไม่มีโอกาส

เราฟังมาเยอะนะ เรื่องผู้หญิงไม่มีโอกาส เราถึงทำของเราไว้ให้ แล้วทำไว้ให้ ตั้งกติกาไว้หมดเลย เพราะอะไร เพราะเราเห็นผู้หญิงตกกันตึกกัน ผู้หญิงใช้เจ้าเล่ห์แสนงอนให้พระเข้าไปซ่อมมุ้งซ่อมนี้ เราเห็นมาเยอะ เวลาอยู่ทางภาคอีสาน “ครูบา น้ำไม่ไหล ไฟไม่สว่าง” ครูบาก็บริการ

มันเห็นมามาก เราถึงตั้งกติกาไว้หมด แล้วไม่ให้ใครมาล้มกติกานี้ กติกานี้ที่สร้างขึ้นมามีเพราะอะไร เพราะมันมีผู้ทำความเสียหายมาทั้งสิ้น แต่ไม่ใช่ที่นี่ ที่ที่เราจุดศรัทธาขึ้นมา เห็นมีคนทำความเสียหายไว้มากมายมหาศาลในแนวทางปฏิบัติที่ปฏิบัติกันมา แล้วเราก็ได้เดินผ่านแนวทางนั้นมา ถึงเวลาเรามาทำของเราที่นี่

ทำของเราที่นี่ ภาษาเรานะ เมตตา สงสาร เวลาใครมา ใครผ่านโลกมา “หลวงพ่อดู หลวงพ่อให้อยู่กี่วัน” เราบอก “อยู่ตามสบายมึงเลย”

เวลามาจากที่อื่นนะ เขาให้ ๗ วันไง ถ้า ๗ วันนี่มันยังสำรวจมั่งอยู่ ถ้าวันที่ ๘ มันจะออกฤทธิ์แล้ว ก็เลสมันจะพองตัววันที่ ๘ วันที่ ๘ ที่ ๙ กุชก็ใหญ่แล้ว เพราะกุเภากว่ามึง มึงอยู่แค่ ๗ วัน กุอยู่ ๘ วันนะ กุใหญ่กว่า พอใหญ่กว่า จะเหยียบเขาแล้ว

“หลวงพ่อดู อยู่ได้กี่วัน”

“ตามสบายมึงเลย”

แต่พอมันอยู่ๆ ไปมันอยู่ไม่ได้หมด ก็เลสมันร้ายนัก อยู่ๆ ไปแล้วเหงา ไม่มีใครคุยด้วย โอ้โฮ! ยิ่งกลับเหงาเพราะภาวนาไม่ได้ แต่คนที่ภาวนาได้เขาหาที่อย่างนี้ เขาหาที่นะ ที่สงบสงัดหาที่ที่ไม่มีภาระหน้าที่

เอ็งไปอยู่ที่ไหน คนจะมอบอำนาจมอบให้มึงทำงานทั้งนั้นนะ เอ็งมาวัดกุ กุมอบให้เลย ยื่นเฝ้าเป็นรปภ. เฝ้าประตูให้กู คนที่เขาจะมอบภาระหน้าที่ให้ร้อยแปด

แต่ของเรา ถ้าจะทำอะไร เวลาเราพูดกับพวกลูกศิษย์ เมื่อก่อนนะ ตอนที่มาสร้างวัดใหม่ๆ โอ้โฮ! อเนจอนาถนะ เพราะเวลาปลูกต้นไม้มันเป็นไร่้อยู่ทั้งหมด หญ้ามันจะขึ้นมาก

เลย เราต้องอาศัยแรงงาน อาศัยแรงงานมานะ แรงงานเราต้องอาศัยเขา เวลาอาศัยแรงงาน
ขึ้นมา เราดูแลรักษา ใช้นี้มันยังดีขึ้นมากมาย แรงงานนะ แล้วพูดถึงเวลาไปวัดอื่นนะ แรงงาน
อริยะ มันหลอกใช้ไง แต่ของเราไม่ใช่ มันเป็นเจตนา เป็นบุญกุศลของเรา

เวลาเราจะสร้างวัดนะ สงฆ์ทั้งจตุรทิศทั้ง ๘ ทิศที่ยังไม่ได้มาขอให้มาเถิด ที่มาแล้ว
ขอให้อยู่สุขอยู่สงบอยู่สบาย นี่เราสร้างที่อย่างนี้ไว้เพื่อสังคม เพื่อสงฆ์ แล้วเรามาลงทุนลงแรง
กันอาบเหงื่อต่างน้ำนี้ได้อะไร

เราทำที่ไว้เพื่อที่สงฆ์จากจตุรทิศที่อยากจะประพฤติปฏิบัติ อยากหาที่ให้ได้มาพัก
อาศัย เราทำอะไร

เราสร้างเจดีย์ เห็นไหม เวลาหลวงตาท่านบอก สร้างเจดีย์ เจดีย์ได้บุญอะไร ได้บุญ
เวลาคนอื่นเขากราบไถ เวลาคนไปเห็นแล้วเขากราบไหว้ เขากราบที่หนึ่งเราก็ได้บุญไถ

นี่ก็เหมือนกัน เราทำไว้ให้เป็นที่พักอาศัยของคนอื่นไถ คนที่มาพักมาอาศัยเขาจะรู้
หรือไม่รู้เรื่องของมัน

ไอ้พวกนี้ไม่รู้เรื่องของหрок เรื่องของมึง มาอยู่มากินมันไม่รู้เรื่องของหрок กินเฉยๆ ชี้เฉยๆ
แมงก็ไปเฉยๆ มันไม่รู้หรอกว่ามันได้มาอย่างไร สถานที่นั้นกว่าจะมีกติกากว่าจะเป็นอย่างนั้น
ได้เขาทำมาขนาดไหนมันไม่รู้เรื่องของหрок มันรู้อย่างเดียว ทำลาย ทำลาย ทำลายเพราะอำนาจ
กิเลสกุญแจ กุญแจใหญ่ มึงก็ตายหมด

ยิ่งใหญ่ของมึงไปเถอะ ไรสาระ เพราะอะไร เพราะเราผ่านมามาก เราผ่านเรื่องนี้มา
เยอะ เราผ่านมาแล้ว นี่ไง ประสบการณ์ เราผ่านมาแล้วเรามาทำของเรา

เวลาใครมา “ฮู้! ไม่เห็นมีอะไรเลย อยู่กับต้นไม้”

ไม่เห็นมีอะไรเลยนี่กว่าจะทำได้ ถ้ามีอะไรมาสู่มหัวกันน่าจะง่ายๆ เกณฑ์กันมาเลย

ฉะนั้น นี่พูดถึงไอ้เรื่องที่ว่าวัดที่อื่นๆ เขาต้องทำครัวทั้งวัน

เราเห็นใจนะ แล้วทำครัวทั้งวันแล้วถ้ามันเป็นหมู่คณะที่ดี สังคมที่ดี สาธุ ทุกสังคมมีคนดีและคนเลว แล้วกิเลสในใจของคน ร้ายกาจนัก มันจะเหยียบย่ำเขาทั้งนั้นนะ อยากจะเป็นผู้นำของมันๆ ทำให้มันผิดซะ เพราะไม่ชอบชี้นำ

ไม่ชอบชี้นำกับเรื่องถูกผิดมันคนละเรื่องกันนะมึง ถูกผิดเรื่องหนึ่งนะ แต่ไม่ชอบชี้นำแม่งผิดหมดเลย เวลากิเลสมันออกหน้าแล้วมันเสียหายไปหมด อันนั้นเรื่องทำครัว

แล้วกรณีนี้ก็เหมือนกัน มันก็อยู่เฉพาะเรามีชีวิตนี้นะ เวลาถ้ามันไปแล้ว เห็นไหม ทั้งๆ ที่มีคนดีๆ หลายคนนะ เข้าๆ เขาจะไปบิณฑบาตกับเรา เราไม่อยากให้เขาไป เพราะมันมีหนึ่งก็จะมีสอง คนที่หนึ่งไปด้วยเจตนาที่ดี ใจคนที่เห็นดีมันตามไปด้วย พอตามไปด้วยนะ มันเหลียวซ้ายแลขวา มันมีโอกาสนะ เดี่ยวมันออกฤทธิ์แล้ว ฉะนั้น ไม่ต้อง พระบิณฑบาตเอง พระทำเอง

สังเกต เราทำอะไรจบที่เราหมดเลย เพื่อไม่ให้มันต่อยอดไป ไม่ให้กิเลสมีทางออก ไม่ให้กิเลสมันเฟ้นฟ่าน กิเลสมันจะหาทางออก หาทางไปทั้งสิ้น ต้องปิดให้หมด ฉะนั้น เวลาปิดให้หมดเป็นแบบนี้

ฉะนั้นว่า ที่ไหนจะบรรลุลุธรรมๆ

บรรลุลุธรรม บรรลุลุธรรมขณะที่ไม่ว่า นี่หรือบรรลุลุธรรม เวลาพูดก็พูดกันไป ใจนี้เป็นคำพูดของเขา

ทีนี้เวลาผู้ที่แสวงหาเราต้องใช้สติปัญญาของเราแล้วใคร่ครวญของเรา แต่กรณีนี้ะ กรณีการประพฤติปฏิบัติเราก็แสวงหาของเราไป เปิดกว้างฟังทั้งนั้นนะ

กาลามสูตร อย่าเชื่อ เอามาใคร่ครวญคิดดู อย่าไปเชื่อมั่น ไม่มีความจริงหรอก พอไม่มีความจริง เวลาหลงตาที่บ้านตาด ครัวเขาอยู่กันแค่คนละอัน มีแค่นั้น แล้วมีคนอุทธรณ์ไปบอกว่า ความจริงหลงตาไปสร้างตึกสร้างโรงพยาบาลมหาศาลเลย ทำไมในครัวไม่สร้าง

ท่านบอก สร้างไม่ได้หรอก สร้างไม่ได้ หมายความว่า คนไทยมัน ๖๐ ล้านคน ใครๆ ก็อยากมาปฏิบัติ สร้างแค่ไหนมันก็ไม่พอ ถ้าสร้างไม่พอแล้วท่านก็ปล่อยให้อยู่อย่างนั้นนะ ปล่อย

ให้มันขาดแคลนอย่างนั้น ถ้าคนที่มาอยู่^{นั้น}ต้องยอมรับความขาดแคลนอย่างนั้น นี่ความหมายของหลวงตานะ

ในครัวทำไมไม่ทำ

แล้วทำแล้วมันพอไหม มันไม่พอหรอก แต่บางคนถ้ามีคุณๆ ท่านบอกให้อยู่กฎ^{นั้น}อยู่กฎ^{นี้} ท่านยกให้ ท่านเป็นคนชี้ให้เอง แต่โดยทั่วไปก็อยู่แค่ตากแดดตากฝนไป

ถ้าจะภาวนา เวลาภาวนาตากแดดตากฝนเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ถ้าจะมาสสร้าง^ๆ มีเงินทองมหาศาลสร้างอะไรก็ได้ แต่สร้างเอาต่อเอาแต่นมาตีกันมาต่อยกันอยู่ในตึก ไม่มีประโยชน์อะไร

สร้างตึกไว้เลยนะ นี่กว่าจะให้คนมาภาวนา ที่ไหนได้ มีแต่ต่อกับแต่นมาอยู่เต็มตึกเลย แล้วแบ่งตีกันเอง ลงทุนแล้วมันเสียเปล่าท่านก็ไม่ทำ นี่เวลาท่านพูดอะไรเราฟังแล้วคิด

นี่พูดถึงว่า เวลาเที่ยวไปนะ ไฉน^{นี้}ใช้สติปัญญา ไฉน^{นี้}เราพูดกันโดยกันเอง เราคุยโดยกันเองนะ มันเป็นทัศนคติมองว่าถูกหรือมองว่าผิด

ถ้ามองว่าผิด มึงก็ตีว่าผิดได้ตลอดไป ถ้ามึงมองว่าถูก มึงก็ชื่นชมได้เหมือนกัน มันเป็นทัศนคติของผู้มองด้วย แต่ของเราโดยหลัก เราทำของเราอย่างนี้

แล้วมีลูกศิษย์ลูกหามาอยากจะช่วยเหลืออย่าง^{นั้น} อยากจะช่วยเหลืออย่าง^{นี้}...ไม่ต้องไม่ให้ เราทำของเราอย่าง^{นี้} เพราะอะไร

เพราะไฉน^{ที่}คิดจะช่วยดีมันมี แต่ไฉน^{ที่}ตามหลังมามันเยอะ ร้ายกาจ ไฉน^{ที่}พวกตามหลังมานั้น^{นะ} ไฉน^{ที่}ทำดีนะ^{ไซ้} แต่ตามหลังมึงมา ไฉน^{โฮ!} เต็มเลย แล้วต่อไป “ทำไมคนนั้นได้ล่ะ ว่าแต่ผม คนอื่นไม่เห็นว่ะเลย”

เออ! ปวดหัว จบ ภูทำเองดีกว่า ภูทำเอง เอวัง